



# Underhållning när den är som bäst

Staatsoper Hamburg, Hamburg, 22 januari 2020

Giuseppe Verdi: Falstaff (Nyproduktion)

En rent underbar titelfigur, omgiven av mycket skickliga solister, en kör i toppklass, fyndig scenografi, okonstlad regi och över allt detta en dirigent, **Axel Kober**, som håller föreställningen i ett drivet tempo, noggrann in i minsta detalj och med förmåga att ta tillvara verkets alla kvaliteter: det är lätt att rada superlativerna i ett omdöme om **Calixto Bietos** uppsättning av **Giuseppe Verdis Falstaff** på Hamburgoperan.

*Falstaff* blev Verdis sista opera, som han skrev när han var 79 år, sex år efter *Otello*. Musikaliskt är den ett mästerverk: lätt i anslaget, rytmiskt mångsidig och ett ständigt flöde av underbara melodier. Orkestreringen är utan tvivel Verdis förnämsta, mer symfonisk än i hans övriga operor och symbiosen mellan text och musik är oöverträffad. Verket har karaktäriserats som kammarmusik för

stor orkester och solistensemble, en mycket träffande beskrivning.

Men den har aldrig varit en så stor publikfavorit som flera av hans andra operor, kanske för att den är för sofistikerad, kanske för att den saknar stora slutna solistnummer, ariorna blir som länkar i en kedja och skrumpnar till korta melodier. Dessutom ställer den ganska stora krav på åhörarna. För att hänga med i handlingen bör man ha läst librettot eller vara väl bevandrad i sin Shakespeare.

Calixto Bieto gör Sir John Falstaff till en egoist som hyllar överdådet och njuter av att utmana den borgerliga moralen. Inte en nietscheansk övermänniska, mer en anarkist som bara tänker på sin egen njutning. I **Ambrogio Maestri** har han fått en uttolkare som följer samma tankegångar. Denne har varit stjärna i Falstaff-rollen i mer än 20 år i åtskilliga minnesvärda uppsättningar och nu låter Calixto Bieto honom spela ut hela registret: han är gapig och skrytig, vräker i sig mat och dryck och är totalt fri från allt vad moral och medkänsla heter. Allt sjunget med en kraftig klangrik baryton. Som rollfigur är han egentligen värd allt förakt men man kan inte låta bli att älska honom, som sångartist är han utsökt.

Fräsch livlighet, elegans och mycket fin sångkonst finns också i de övriga rollprestationerna.

**Maija Kovalevska** gör en mångfacetterad och temperamentsfull Alice Ford liksom **Nadezhda Karyazinas** gestaltning av Mrs Quickly med klart lysande mezzo och **Elbenita Kajtazi** är rent ljuvlig som Nannetta. För att inte tala om **Markus Brücks** excellenta Ford.

**Susanne Gschwenders** scenografi är ganska enkel men fyndig, kostymerna nutida men blommar ut i feerierna. Personregin tämligen osofistikerad med mycket sång rakt upp och ner, gärna intill rampen.

Calixto Bieto försöker inte lägga någon dold agenda eller djupare moral i uppsättningen. Den blir en god historia till underbar musik; underhållning när den är som bäst.

En kuriositet: Fugan i operans slut *Tutto nel mondo è burla*, eller *Allt i världen är ett enda skämt*, skrev Verdi innan han börjat med kompositionsarbetet. Kanske var den ett resultat av hans studier i kontrapunkt på äldre dagar, men det blev

en väg att hitta in i *Falstaff* och han skrev till **Arrigo Boito**: "*Varför en komisk fuga? Jag vet inte riktigt men det är en komisk fuga.*" Librettoförfattaren nappade direkt och levererade operans slutmoral. I Hamburg blev det ett strålande slut på mycket lyckad operakväll.

Lars-Erik Larsson

**Giuseppe Verdi: Falstaff (Nyproduktion)**

**Staatsoper Hamburg, Hamburg, 22 januari 2020 (Premiär 19 januari 2020)**

**Regi: Calixto Bieito**

**Scenografi: Susanne Gschwender**

**Kostym: Anja Rabes**

**Ljus: Michael Bauer**

**Dirigent: Axel Kober**

**Philharmonisches Staatsorchester Hamburg & Chor der Hamburgischen Staatsoper**

**Falstaff: Ambrogio Maestri**

**Ford: Markus Brück**

**Fenton: Oleksiy Palchykov**

**Dr Cajus: Jürgen Sacher**

**Bardolfo: Daniel Kluge**

**Pistola: Tigran Martirosian**

**Alice Ford: Maija Kovalevska**

**Nanetta: Elbenita Kajtazi**

**Mrs Quickly: Nadezhda Karyazina**

**Meg Page: Ida Aldrian**